

SKÖTSELPLAN för Naturreservatet TERVAJÄNKÄ

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	ALLMÄNT OM PLANEN	2
2	SYFTE	2
3	UPPGIFTER OM RESERVATET	2
4	RESERVATSBESKRIVNING	2
5	SKÖTSELOMRÅDEN	3
5.1	NATUR	3
5.1.1	Bevarandemål	3
5.1.2	Skötselåtgärder	3
5.2	KULTUR	4
5.3	FRILUFTSLIV	4
5.3.1	Kvalitetsmål	4
5.4	INFORMATION	4
5.4.1	Kvalitetsmål	4
5.5	LEDER	4
5.5.1	Kvalitetsmål	4
5.6	ANLÄGGNINGAR	4
5.6.1	Kvalitetsmål	5
6	UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION	5
7	SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER	6

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Karta över informationstavla, anläggningar och leder
- C. Sammanställning av särskilda åtgärder

1 ALLMÄNT OM PLANEN

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av naturreservatet Tervajänkkä. Vid skötseln skall förutom reservatsföreskrifterna andra aktuella regelverk och riktlinjer beaktas.

Naturreservatet Tervajänkkä tillhör skötselkategori A enligt länsstyrelsens egen klassificering som omfattar tre kategorier (A, B, C), vilket innebär att reservatet är ett välbesökt och skötselintensivt reservat. Reservatet förväntas vara av stort intresse för friluftslivet.

Denna plan skall ses över om 10 år och om det då anses nödvändigt skall planen revideras.

2 SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara den biologiska mångfalden samt att bevara den värdefulla naturmiljön i området. Syftet är även att bevara och stärka områdets naturskogsvärden. Inom ramen för dessa mål ska reservatet även kunna nyttjas för friluftsliv.

3 UPPGIFTER OM RESERVATET

Naturreservatets namn:	Tervajänkkä
Kommun:	Haparanda
Lägesbeskrivning:	8 km VSV om Haparanda. Blå kartan 25N.
Markägare:	Staten genom Naturvårdsfonden
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Areal:	164 ha (enligt beslut)
Naturtyper:	enligt vegetationskartan Vatten 5 ha Skogsmark 105 ha Myr 54 ha
Samebyar:	Liehittjä sameby

4 RESERVATSBESKRIVNING

Tervajänkkä naturreservat ligger i Tornedalen endast åtta kilometer nordväst om Haparanda centrum. Reservatet ligger inom en region som karaktäriseras av slätter samt vågig terräng med låga kullar. Regionen har i sin helhet legat under högsta kustlinjen och består i stor utsträckning av finkorniga sorterade jordarter av olika typer. Kring Tervajänkkä är landskapet förhållandevis platt med rik förekomst av myrmark.

Naturen i Tervajänkkä är mångformig och utgörs av en mosaik av olika skogs- och myrtyper. Skogen är brandpräglad och utgörs främst av äldre grandominerad brandsuccessionsskog med stort lövinslag. I området förekommer såväl produktiv granskog på frisk mark som barrblandskog, gransumpskog och olika typer av myr. En mindre del av området utgörs av hållmark. Trots att det finns mycket sumpskog och myr är skogen tydligt präglad av brand, förkolnade stubbar och övervallade brandljud vittnar om detta. Området är opåverkat av modernt skogsbruk. Några stubbar efter tillvaratagna vindfällan finns på den västra kanten av området. Klena lågor av gran är vanligt förekommande i granskogen. I den mindre produktiva skogen som ligger i norra delen av området förekommer allmänt lågor av asp och björk. Torrakor av tall finns också spridd i området.

Området och de intilliggande myrarna har höga ornitologiska värden. Ett flertal tjädertallar och en tjäderspelsplats finns i reservatet. I området häckar bland annat arter som dvärgmås, lärkfalk och videsparv. Området är ett omtyckt utflyktsmål för ornitologer från bygden.

Myren Joukhaisenjänkkä som ligger i reservatet har näst högsta naturvärdesklass enligt våtmarksinventeringen. Reservatet gränsar i väster till myren Tervajänkkä som i våtmarksinventeringen fått högsta naturvärdesklass.

5 SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet har indelats i skötselområdena; natur, kultur, friluftsliv, information, leder och anläggningar. Reservatets avgränsning finns markerade på bilaga A.

Bilaga B visar vart informationsskyltar skall placeras samt förslag på dragning av stigar och placering av anläggningar. I bilaga C finns en förteckning över de åtgärder som behöver göras utöver den löpande skötseln i reservatet.

5.1 NATUR

Skogen i området består numera till största delen av granskog med ett ovanligt stort inslag av björk och asp och de värden som finns i området är knutna till denna skogstyp. Trots att man kan hitta brandspår i området är inte de naturvärden man kan hitta i dagsläget knutna till brand. Därför är inte brand, varken som naturvårdsbränning eller att tillåta spontan brand, prioriterat i reservatet.

Myren Joukhaisenjänkkä har näst högsta VMI-klass vilket innebär att den har höga naturvärden och skall undantas från ingrepp som påverkar dess hydrologi och därmed våtmarkens naturliga utveckling. Myrarna i området är värdefulla rastlokaler för fåglarna.

5.1.1 Bevarandemål

- Naturlig hydrologi skall råda i reservatets våtmarker.
- Störningar som t.ex stormfällningar, insektsangrepp och översvämningar skall ha ett så naturligt förlopp som möjligt.

5.1.2 Skötselåtgärder

- Området ska tillsvidare lämnas för fri utveckling.

- Spontant uppkommen brand skall släckas omedelbart. Vid släckningsarbetet skall så skonsamma metoder som möjligt användas. Om brand uppstår i reservatet ska länsstyrelsen informeras.

5.2 KULTUR

Inga kända fornlämningar finns inom reservatet.

5.3 FRILUFTSLIV

Tervajänkkä naturreservat ligger inom ett område där det redan finns ett nätverk av vandringsleder. Genom att anlägga leder i reservatet kan man knyta an till det redan befintliga ledsystemet. Området runt Haparanda är mycket starkt påverkat av skogsbruk därför har reservatet ett extra högt värde för friluftslivet. Reservatet har även ett stort pedagogiskt värde och utnyttjas bland annat av skolorna i Haparanda-området.

5.3.1 Kvalitetsmål

- Minst 75% av besökarna skall vara nöjda eller mycket nöjda med sitt besök i reservatet.

5.4 INFORMATION

Informationstavlor skall finnas vid parkeringsplatsen och reservatsgränsen där stigar passerar in i reservatet. Det kan även finnas ett behov av vägvisare till området.

5.4.1 Kvalitetsmål

- Alla besökare skall ha möjlighet att hitta till området.
- Informationstavlor skall finnas vid reservatets entréer.
- Informationstavlor skall vara aktuella och i tydligt läsbart skick.
- Reservatets gränsmarkeringar skall vara tydligt uppmärkt.
- Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.

5.5 LEDER

Stigarna inom Tervajänkkä naturreservat ansluter till ett nätverk med vandringsleder. Delar av de föreslagna stigarna kommer att behöva spångas och vägvisare behövs där stigarna delar på sig.

En större markerad skoterled passerar genom reservatet.

5.5.1 Kvalitetsmål

- Alla besökare skall utan större svårighet ha möjlighet att hitta i området.
- Stigar om totalt xx km (markerade på kartan, bilaga B) ska vara i gott skick.
- En skoterled genom reservatet skall vara framkomlig och tydligt markerad.

5.6 ANLÄGGNINGAR

En parkeringsplats finns vid reservatet. Eftersom eldning inte är tillåten i reservatet annat än på anvisade platser skall minst en eldplats finnas. Enklare upphöjda plattformar som underlättar vid fågelskådning behöver uppföras på lämpliga platser i reservatet (se förslag på placering i bilaga B).

5.6.1 Kvalitetsmål

- Minst en eldplats skall finnas och vara i gott skick.
- Minst en anordning för fågelskådning skall finnas och vara i gott skick.
- P-platsen skall ha tillräcklig kapacitet och vara i gott skick.

6 UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION

Skötselplanens bevarandemål skall vart tionde år och kvalitetsmål skall årligen följas upp av Länsstyrelsen tillsammans med skötselansvarig.

En kortfattad skötselrapport skall skrivas årligen av skötselansvarige och lämnas till Länsstyrelsen. Rapporten skall redovisa vilka skötselinsatser som gjorts, kostnader för dessa samt om behov av större reparationer finns. Rapporten skall även redovisa om några uppenbara förändringar i naturtillståndet upptäckts vid besöken i reservatet. Akuta hot mot reservatets värden samt behov av akuta åtgärder meddelas till länsstyrelsen omgående.

Eventuella brott mot reservatsföreskrifter skall anmälas till länsstyrelsen omgående.

7 SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

Vad	Ansvarig	När
Information		
Kontrollera att informations- skyltarna innehåller aktuell information och är läsbara. Vid behov skall sly som växer upp vid tavlar tas bort Rapportera till länsstyrelsen om nya skyltar behövs.	Skötselansvarig	Årligen
Kontrollera att gränsmarkeringarna är tydliga. Rapportera till länsstyrelsen om åtgärder behövs.	Skötselansvarig	Vart tionde år
Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.	Länsstyrelsen	Vid behov
Leder		
Kontrollera stigens framkomlighet, spänger, markeringar och vägvisare. Åtgärda vid behov. Rapportera till länsstyrelsen om omfattande åtgärder behövs.	Skötselansvarig	Varje år
Anläggningar		
Kontroll av p-platsens skick. Åtgärda om så behövs.	Skötselansvarig	Årligen
Kontroll och underhåll av samtliga anläggningar. Om större underhåll behövs rapportera till Länsstyrelsen.	Skötselansvarig	Årligen
Anläggningarna och området närmast omkring städas från skräp.	Skötselansvarig	Fortlöpande vid varje besök om så är nödvändigt.
Anläggningarna röjs från sly	Skötselansvarig	Vart femte år om så är nödvändigt.
Vedpåfyllning	Skötselansvarig	Årligen

Naturreservatet Tervajänkkä

Blå kartan 25 N

Skala 1:75 000

Reservatsgräns

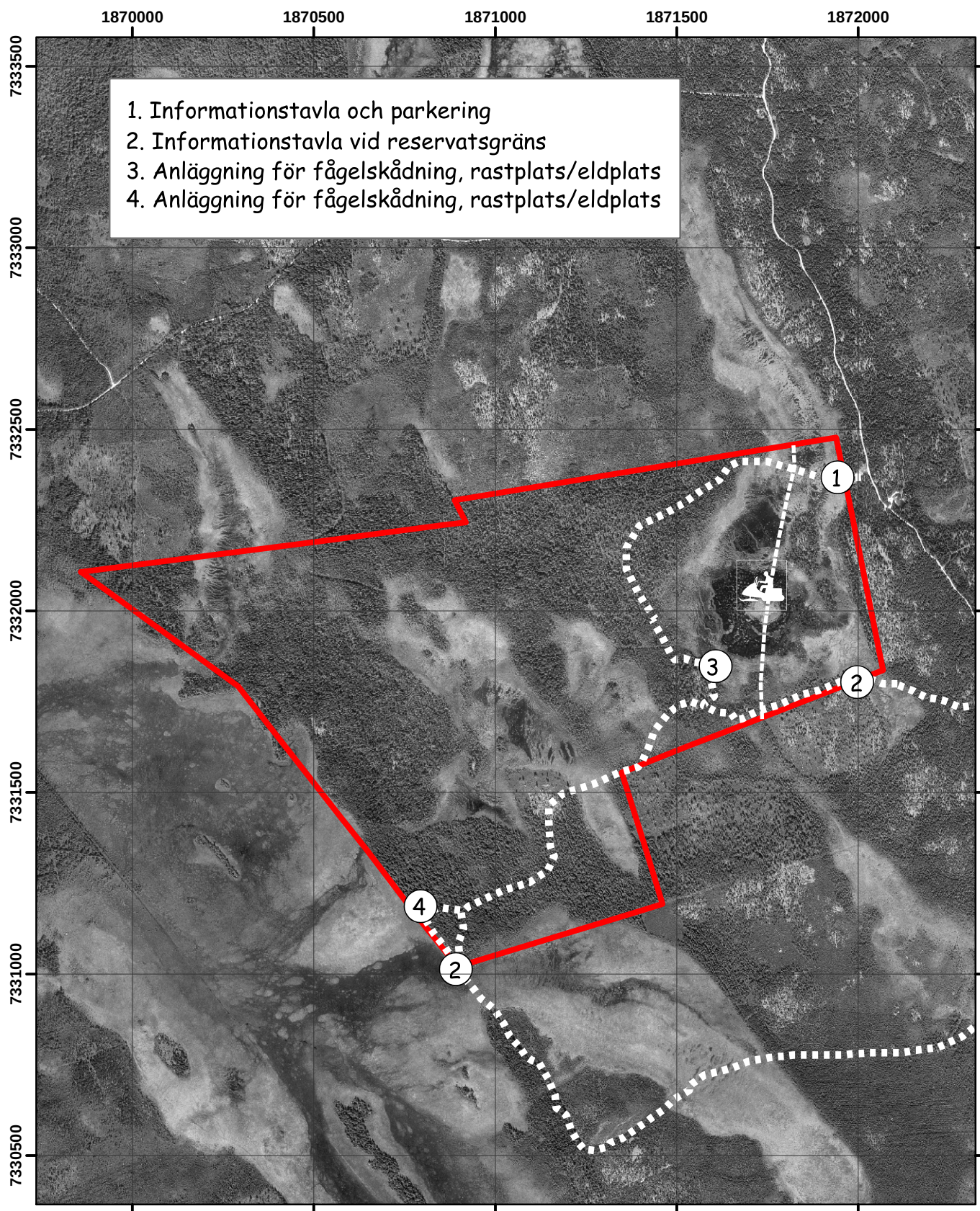
0 1 2 3 4 5 Kilometer

Naturreservatet Tervajänkkä

Information, stigar och anläggningar

Skala 1:15 000 Blå kartan 25 N

 Reservatsgräns

 Stigar - förslag

0 200 400 600 800
Meter

SAMMANFATTNING AV SÄRSKILDA ÅTGÄRDER- NATURRESERVATET TERVAJÄNKÄ

Detta är en sammanfattning av de särskilda åtgärder som behöver utföras för att iordningställa reservatet.

- Märka upp och röja stigar samt spånga över blöta partier.
- Information om reservatet skall tas fram och informationstavlor skall sättas upp.
- Förbättring av parkeringsplats i anslutning till reservatet.
- Anlägga två upphöjda plattformar för fågelskådning.
- Anlägga minst en rastplats/eldplats.